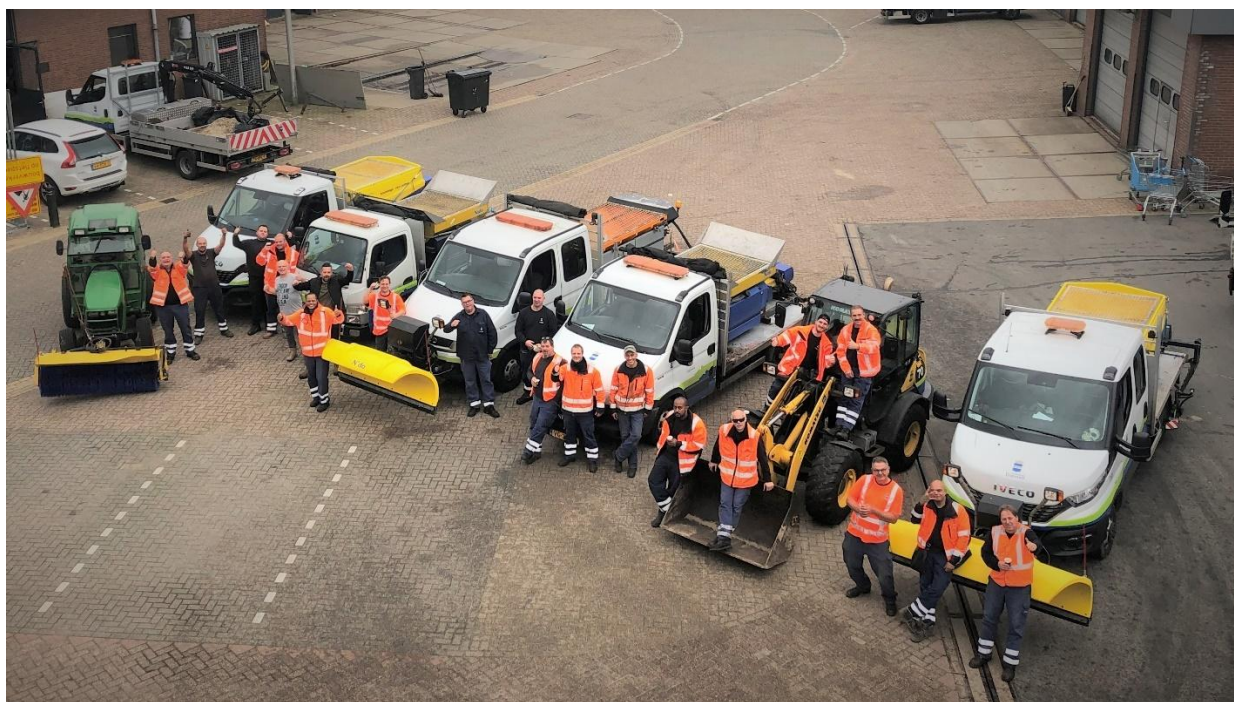

Gladheidsbestrijdingsplan 2021-2026

Afdeling Ruimtelijk Beheer, team Wijkbeheer

November 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding	2
1.1 Uitgangspunten	2
2 Aanleiding	2
2.1 Wettelijk kader	2
2.2 Geldigheidsduur	3
3 Wanneer strooien?	3
4 Gladheidbestrijdingsstrategie	3
4.1 Strooisysteem	3
4.1.1 Natstrooimethode	3
4.1.2 Preventief strooien	4
4.1.3 Curatief strooien	4
4.1.4 Voordelen preventief strooien ten opzichte van curatief strooien	4
4.1.5 Tijdsduur operationele actie	4
4.2 Gladheidbestrijdingsmaterieel	4
4.3 Routes en prioriteiten	5
4.3.1 Prioriteit 1	5
4.3.2 Prioriteit 2	5
4.3.3 Prioriteit 3	5
4.4 Toelichting bij de verschillende prioriteiten	5
4.4.1 Prioriteit 1	5
4.4.2 Prioriteit 2	6
4.4.3 Prioriteit 3	6
4.4.4 Extreme gladheid en/of sneeuwval	6
4.5 Inzet personeel	6
4.6 Meldingen	7
4.7 Zoutboxen	7
5 Communicatie	7
6 Evaluatie	8

1 Inleiding

De wegbeheerder heeft een zorgplicht als het gaat om de veiligheid op de weg. Ook tijdens de winterperiode dient de wegbeheerder aan te geven hoe zij daar mee omgaat. Het is voor de gemeente onmogelijk om alle wegen en paden te strooien. Het beleid en de wijze van uitvoering worden omschreven in een gladheidbestrijdingsplan. Behalve dat dit plan door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld, worden de bewoners geïnformeerd. Het is belangrijk dat de inwoners binnen de gemeente Diemen weten wat zij van de gemeente als wegbeheerder kunnen verwachten.

1.1 Uitgangspunten

Voor het beleid ten aanzien van de gladheidpreventie en -bestrijding gelden de volgende uitgangspunten:

- a. De veiligheid van het uitvoerende personeel heeft tijdens de uitvoering de hoogste prioriteit. De kaders voor de inzet en de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbeidstijdenwet en Arbowet richtlijnen inzake gladheidbestrijding.
- b. Het doel van gladheidpreventie en -bestrijding is het bevorderen van de verkeersveiligheid, de doorstroming te optimaliseren en de bereikbaarheid op peil te houden.
- c. Gladheidpreventie en bestrijding vinden in principe plaats van 1 november tot 1 april, dit is de gladheidbestrijdingsperiode.
- d. Bij de uitvoering van de gladheidpreventie en -bestrijding moet worden voorkomen dat het milieu onevenredig wordt belast door overmatig strooien van wegezout.
- e. Bij het opstellen van routes en werkvolgorde vindt afstemming plaats met de strooidiensten van buurgemeenten, de strooidienst van de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat.
- f. Bij gebouwen met een openbare functie en op plaatsen die gevoelig zijn voor het optreden van gladheid, zoals bruggen en opritten worden zoutkisten geplaatst. Dit gebeurt ook op andere locaties, op verzoek van bewoners, waarbij de bewoner een sleutel heeft van de zoutkist en deze daarmee beheren.
- g. Op fietspaden die in het strooirouteoverzicht zijn opgenomen worden bij aanvang van de gladheidbestrijdingsperiode de zogenaamde afsluitpalen verwijderd. Dit om de doorgang voor de strooivoertuigen te kunnen garanderen.
- h. De gladheidpreventie en -bestrijding wordt mede uitgevoerd ter voldoening aan de zorgplicht die op de gemeente als wegbeheerder rust.

2 Aanleiding

2.1 Wettelijk kader

De wegbeheerder is op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg. De gladheidbestrijding is een van deze verantwoordelijkheden. Als de wegbeheerder aansprakelijk gesteld wordt, omdat iemand schade heeft geleden als gevolg van gladheid, dan moet de wegbeheerder aantonen dat zij niet te kort is geschoten in de zorgvuldigheid. De eiser moet bewijzen dat de wegbeheerder te kort is geschoten in de zorgplicht. Aansprakelijkheid bij ongevallen als gevolg van gladheid moet worden beoordeeld op grond van onrechtmatige daad e.e.a. volgens artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek.

De weggebruiker mag van de wegbeheerder niet verwachten dat alle verhardingen gestrooid zijn en aan alle verwachtingen van de gebruikelijke stroefheid voldoen. De wegbeheerder heeft een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting.

Voor de zorgplicht van de gemeente zijn onderstaande punten van belang:

- Het hebben van een vastgesteld, actueel gladheidbestrijdingsplan. Hierin is het beleid van de gemeente opgenomen.
- De burgers in kennis stellen van de aanwezigheid van het gladheidbestrijdingsplan (ter inzage leggen, aankondiging in het Diemernieuws en plaatsing op internet).
- Handelen volgens het strooirouteoverzicht en voldoende en goed materieel moet aanwezig zijn.

2.2 Geldigheidsduur

Het seizoen voor de gladheidpreventie en bestrijding loopt van 1 november tot 1 april. Indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven kan de periode waarin er medewerkers zijn geconsigneerd worden verlengd/vervroegd.

In 2015 is het laatste plan vastgesteld. Voorliggend plan is een meer uitgebreide versie waarin onder andere het wettelijk kader en de prioritering bij gladheidpreventie en bestrijding is verduidelijkt. Omdat het gladheidbestrijdingsplan aan weinig veranderingen onderhevig is, beslaat onderliggend plan een periode van vier jaar. De gladheidsbestrijding wordt wel na afloop van de gladheidbestrijdingsperiode (november tot en met maart) geëvalueerd, zo kunnen aandachtspunten alsnog worden opgepakt. Verder wordt het strooirouteoverzicht jaarlijks geactualiseerd. Zo wordt bijvoorbeeld areaaluitbreiding meegenomen in de gladheidbestrijding.

3 Wanneer strooien?

Neerslag, temperatuur, vochtigheid en dauw zijn zaken die bij het bereiken van een bepaalde “kans” percentage aanleiding zijn voor de gladheidcoördinator van Rijkswaterstaat om de medewerkers van (de) centrale overheden te waarschuwen. De gladheidcoördinator van de gemeente wordt eveneens van deze actie op de hoogte gesteld. DTN Roadmaster (een onlineprogramma waarmee de weersvoorspellingen nauwlettend gevolgd worden) is de lokale situatie op elk moment bekend en kan ook vooruit gekeken worden met meerdaagse voorspellingen. Dit programma geeft duidelijke aanwijzingen wanneer gestrooid moet worden. Daarmee houdt de gemeentelijk gladheidcoördinator/geconsigneerde de voorspellingen nauwlettend in de gaten om de medewerkers tijdig te kunnen informeren over strooimomenten.

Gelet op de al eerder aangehaalde inspanningsverplichting zijn steeds meer gemeenten overgegaan tot preventief strooien. Preventief strooien is strooien als het nog niet glad is.

De provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en de gemeente Diemen hanteren al enige jaren het preventieve strooisysteem voor de hoofd- en secundaire routes. Aan de hand van meetapparatuur die op de diverse plaatsen langs provinciale wegen geplaatst zijn wordt besloten (preventief) te gaan strooien “voor het geval” het echt glad wordt.

4 Gladheidbestrijdingsstrategie

4.1 Strooisysteem

De gemeente Diemen hanteert zoveel mogelijk het preventieve strooisysteem waarbij nat gestrooid wordt. Hiermee wordt de gladheid voorkomen. Wanneer preventief strooien niet meer mogelijk is, zoals bij ijzel en sneeuwval, wordt curatief gestrooid.

4.1.1 Natstrooimethode

De natstrooimethode is geschikt voor preventief strooien.

Het droge zout (NaCl) wordt onder toevoeging van een vochttoplossing - calciumchloride - met een draaiende schijf over de weg gestrooid. Bij dit proces gaat minder zout verloren en de strooisnelheid van het voertuig ligt aanzienlijk hoger dan bij de droogstrooimethode.

4.1.2 Preventief strooien

Het preventieve strooi beleid kent naast een juridisch belang ook verkeersveiligheid, milieu- en financiële belangen.

Bij preventief strooien wordt het strooizout meteen over het wegdek verdeeld en werkt het meteen de gladheid tegen. Hierdoor wordt gladheid voorkomen. Dit wil dus zeggen dat deze methode een hogere verkeersveiligheid geeft dan het strooien achteraf. Tegelijkertijd mag worden gesteld dat er aanzienlijk minder strooizout nodig is bij het voorkomen van gladheid dan bij het bestrijden van gladheid. Omdat het strooizout nat wordt toegepast zal er minder zout verwaaien. Deze methode heeft een zoutverbruik van ca. 10 gr/m². Bij droog strooien zou dit 15-20gr/m² zijn.

4.1.3 Curatief strooien

Curatief strooien wordt toegepast bij ijzel en sneeuwval, op momenten dat preventief strooien niet meer mogelijk is. Bij curatief strooien dringt het uitgestrooide zout in het ijs of sneeuw en maakt het poreus. De ijsmassa wordt daarna stuk gereden. Door het smeltproces verdwijnt ook een deel van de ijsmassa, mits er voldoende tijd overheen gaat en er genoeg zout is gestrooid. Deze methode heeft een zoutverbruik van 10 tot 20 gr/m², afhankelijk van de weeromstandigheden.

4.1.4 Voordelen preventief strooien ten opzichte van curatief strooien

Ter verheldering zijn de voordelen van de door Diemen gehanteerde gladheidsbestrijdingsstrategie hieronder puntsgewijs beschreven:

- De gladheid wordt voorkomen in plaats van bestreden.
- Een vastgereden sneeuw- of ijsmassa is moeilijk te bestrijden. Het vasthechten van sneeuw en ijs aan het wegdek kan worden voorkomen door preventief te strooien. Daar het zout bij deze methode rechtstreeks op het wegdek gestrooid wordt ontstaat er een soort anti-kleeftlaag, waardoor de sneeuw of ijzel moeilijker aan het oppervlakte kan hechten en gemakkelijker en dus sneller te verwijderen is en met minder wegenzout.
- Bevordert de veiligheid van de chauffeurs van de strooiwagens en weggebruikers.
- Minder wegenzout dus minder milieuschade.
- Minder kosten aankoop wegenzout.

4.1.5 Tijdsduur operationele actie

Het streven is om de preventieve actie (hoofdroute) binnen en buiten de bebouwde kom binnen 3 uur na start van de preventieve route te hebben uitgevoerd. Wanneer er curatief wordt gereden is er geen tijdslimiet, er wordt dan gereden tot dat de gladheidcoördinator en/of geconsigneerd ambtenaar het veilig acht.

De totale lengte van de hoofdroutes is circa 125 kilometer, waarvan doorgaande routes circa 60 km en fietspaden circa 65 km (situatie begin 2016).

4.2 Gladheidsbestrijdingsmaterieel

Voor een effectieve gladheidsbestrijding heeft de gemeente Diemen het onderstaande materieel tot haar beschikking:

- Twee pick-ups (met schuif in te zetten bij sneeuwval) voor de hoofdassen en twee voor de fietspaden.
- Wanneer nodig (curatief) worden er op de fietspaden de volgende voertuigen extra ingezet: één tractor met borstel en één Lm track met borstel (onkruidbestrijdingsmachine).
- Schuiven en borstelen zijn curatieve methoden.
- Per uitrukmoment gaan maximaal vier strooi combinaties gelijktijdig de weg op. Twee strooi combinaties voor de hoofdassen en twee voor de fietspaden.

- Daarnaast is nog een reserve pick-up aanwezig om bij het uitvallen van een van de voertuigen in te zetten.
- Handstrooien wordt door middel van een van de beschikbare voertuigen (niet de strooicombinaties) en een schep gedaan (bij bus, - en tramhokjes, voetgangersbruggen, bejaarden-en gezondheidscentra). Hierop wordt zo mogelijk na de eerste prioriteit ingezet.

Deze capaciteit is voldoende om de gladheidbestrijdingsroute te rijden. De inzet is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden, bovengenoemd is de maximaal beschikbare en benodigde inzet. De capaciteit van het zoutdepot (droogzout) is 180 ton zout en 3000 liter calciumchloride. Het calciumchloride is ten behoeve van het nat strooien. Het zout dat ingekocht wordt betreft biozout. Dit is voldoende voor ongeveer 20 strooirondes. Extra zout kan worden besteld en wordt binnen drie dagen geleverd, tenzij de landelijke voorraad niet toereikend is (zie 4.4.4).

4.3 Routes en prioriteiten

4.3.1 Prioriteit 1

Bij preventief strooien wordt bij (verwacht) opvriezen gestrooid tijdens werktijd (ma t/m vrij van 07.15-15.00 uur) of buiten werktijd (vanaf 05.00 uur tot 7:15 uur en vanaf 15.00 uur tot 24.00 uur).

Prioriteit 1 zijn de zogenaamde hoofdroutes:

- Doorgaande wegen en wijkontsluitingswegen
- Busroutes
- Doorgaande fietspaden voor woon/werk- en schoolverkeer
- Openbare wegen in kantoor- en industrie gebieden.

4.3.2 Prioriteit 2

Tijdens werktijd* (ma t/m vrij van 07.15-15.00 uur):

- Openbare, grote parkeerconcentraties (station en winkelcentra)

Bij sneeuwval/ijsel:

- Handmatig strooien: belangrijke voetverbindingen en trottoirs rond/nabij centrumvoorzieningen zoals winkelcentra, openbare instellingen ouderencentra, bus, - en/ of tramhaltes e.d. vrijhouden/ vrijmaken van sneeuw. In de bijlage is een kaart opgenomen van de hoofdroutes en de locaties van de 2^e prioriteit.

* Alle genoemde werkzaamheden bij prioriteit 2 worden buiten de werktijd **niet** uitgevoerd. Wel kan in bijzondere omstandigheden, door de gladheidcoördinator/ geconsigneerde ambtenaar, anders worden besloten.

4.3.3 Prioriteit 3

Alleen tijdens werktijd (ma t/m vrij van 07.15-15:00 uur):

- Woonstraten/woonerven, uitgezonderd de trottoirs

4.4 Toelichting bij de verschillende prioriteiten

Algemeen geldt dat prioriteit 1 altijd wordt uitgevoerd. Prioriteit 2 kan worden uitgevoerd nadat prioriteit 1 is uitgevoerd. Prioriteit 3 kan worden uitgevoerd nadat 2 en 1 zijn uitgevoerd.

4.4.1 Prioriteit 1

Dit is de belangrijkste prioriteit die onder alle weersomstandigheden uitgevoerd moet worden. Zowel voor het snel- als langzaamverkeer wordt de verwachte gladheid bestreden.

In geval van sneeuwval op zaterdag en zondag worden deze routes overdag eveneens schoongehouden. Tussen 00.00 uur en 05.00 uur worden de routes alleen in uitzonderlijke gevallen gereden. Dit is bijvoorbeeld nodig bij uitzonderlijke sneeuwval en ijzel.

4.4.2 Prioriteit 2

Aangezien een flink deel van de capaciteit van de organisatie nodig blijft voor de routes in prioriteit 1 (m.n. bij voortdurende sneeuwval, ijzel e.d.) wordt deze prioriteit zo goed als mogelijk uitgevoerd. Voorstelbaar is dat niet alle onderdelen van deze prioriteit altijd worden afgewerkt. Structureel strooien op trottoirs e.d. wordt niet gedaan in verband met de geparkeerde auto's langs de trottoirs. Organisatorisch is het niet haalbaar om hier structureel mechanisch te strooien. In een bijzonder en incidenteel geval kan echter handmatig worden gestrooid. In de regel betreft het dan nadrukkelijke bereikbaarheidsproblemen voor alleenstaande bejaarden, invaliden e.d.

4.4.3 Prioriteit 3

Het bestrijden van de gladheid op woonerven en in woonstraten gebeurt overdag tijdens de werktijden voor zover de inzet aan personeel en materieel dit mogelijk maakt. In de praktijk zal hier niet snel sprake van zijn, omdat de eerste twee prioriteiten de nodige inzet vragen. Bij de inzet zal rekening worden gehouden met de ter plaatse aanwezige omstandigheden, locaties met een ondergrond die extra gevoelig is voor gladheid zal de bestrijding het eerst worden gestart, de overige straten en erven worden daarna opgepakt.

4.4.4 Extreme gladheid en/of sneeuwval

Afhankelijk van de omstandigheden en organisatorische situatie kan de manager van de afdeling Ruimtelijk Beheer nadere maatregelen treffen. Bijvoorbeeld: directe, extra inhuur van personeel, materieel en dergelijke. Het college wordt geïnformeerd wanneer extreme situaties zich voordoen (bijvoorbeeld wanneer de zoutvoorraad landelijk niet meer toereikend is).

4.5 Inzet personeel

Voor het bestrijden van de gladheid worden in principe alle medewerkers van het team Wijkbeheer gemobiliseerd. De omvang van de personele inzet wordt bepaald aan de hand van de actuele weersituatie. De ploeg die dienst heeft conform rooster (gladheidbestrijding) krijgt een vaste vergoeding voor de dienstperiode, evenals de aansturende geconsigneerde. Naast deze vergoeding ontvangen zij een overwerkvergoeding in uren of geld. Dit laatste is dus variabel.

De medewerkers die bij deze strooiactie betrokken zijn, worden hiervan door middel van een telefonische oproep op de hoogte gesteld. Hiervoor beschikken de medewerkers over een mobiele telefoon, zodat ze overal bereikbaar zijn. Voor de bediening van een strooi-eenheid is gewoonlijk één persoon nodig. De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de geconsigneerde opzichter. In verband met het eventueel uitvoeren van de werkzaamheden in de avonduren en in het weekeinde is een roulatiesysteem opgesteld. Het roulatiesysteem is zo opgesteld dat elke medewerker om de twee weken voor de duur van een week is ingedeeld. Dit systeem wordt aangehouden, om zoveel mogelijk te voorkomen dat medewerkers achtereenvolgend worden ingezet voor een intensieve dienst (bijvoorbeeld een periode van late avond- en vroege ochtenddienst of zelfs nachtdienst). Het rooster voor dit systeem wordt vóór het begin van de gladheidperiode opgesteld.

Bij een nachtdienst volgt nooit een ochtenddienst. De dienstdoende ploeg wordt op dat moment vervangen door de medewerkers die op dat moment gewoonlijk de dag starten met het reguliere onderhoudswerk.

De gladheidcoördinator (tijdens kantooruren), dan wel geconsigneerd ambtenaar (buiten kantooruren), controleert na strooiroonde(n) of voortzetting van de gladheidbestrijding nodig is. Ook op aangeven van uitvoerend personeel belast met gladheidbestrijding wordt zo nodig (gedeeltelijk) een extra strooiroonde of strooibeurt uitgevoerd. Ook

na meldingen van de politie, brandweer e.d. kan (weer) tot strooien worden besloten. Wijziging of aanvulling van de routes wordt zo nodig via de telefoon aan de uitvoerende doorgegeven.

4.6 Meldingen

Meldingen van gladheid tussen 08.30 uur en 16.30 uur worden zoveel mogelijk opgenomen in de bestaande strooiroutes. Bewoners en weggebruikers kunnen contact opnemen met het KCC van de gemeente.

Meldingen van gladheid buiten de vastgestelde strooiroutes zullen eerst aan de hand van deze melding door de geconsigneerde worden beoordeeld. Op basis van deze beoordeling wordt wel/niet tot actie overgegaan.

4.7 Zoutboxen

Bij gebouwen met een openbare functie en op plaatsen die gevoelig zijn voor het optreden van gladheid, zoals bruggen en opritten worden zoutkisten geplaatst. Deze locaties zijn opgenomen bij de routes/locaties van de 2^e prioriteit.

Op verzoek van bewoners (op locaties waar voldoende ruimte is voor een zoutbox en waar bereikbaarheid van voorzieningen en veiligheid door snel optredende gladheid (zoals trappen en bruggen), een rol spelen) en scholen worden zoutboxen geplaatst. Deze bewoners en scholen beheren de zoutbox en gebruiken deze om de gladheid in de eigen omgeving te bestrijden. Het team Wijkbeheer geeft aanwijzing hoe het strooizout te gebruiken. Vanaf 2016 zal jaarlijks een flyer met gebruiksaanwijzing worden verspreid onder beheerders over het effectief gebruik van strooizout.

Bewoners en scholen kunnen via het KCC contact opnemen met team wijkbeheer om de zoutbox zo nodig opnieuw te laten vullen met strooizout.

Tot nu toe zijn veel zoutboxen ook buiten de gladheidbestrijdingsperiode op straat blijven staan. Om de staat van de zoutbox en het strooizout te controleren en het straatbeeld niet te ontsieren, worden de zoutboxen vanaf 2017 na de gladheidbestrijdingsperiode jaarlijks opgeslagen op de gemeentewerf.

5 Communicatie

Per jaar wordt na overleg met de buurgemeenten, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat een actueel overzicht van strooiroutes gemaakt. Op basis van deze afspraken wordt een nieuw rooster opgesteld. Het routeoverzicht wordt door het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld.

Het geactualiseerde plan wordt vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders en ter informatie gezonden aan de gemeenteraad.

Inwoners van de gemeente worden met een artikel in het Diemernieuws, Diemen info, social media en de gemeentelijke website geïnformeerd over het strooibeleid van de gemeente en over de wijze waarop meldingen van gladheid tijdens en buiten kantoortijd kunnen worden gedaan.

Tevens ligt dit bestrijdingsplan tijdens de openingsuren gedurende de periode november tot en met maart ter inzage in het gemeentehuis.

Bij de voorlichting zal tevens een beroep worden gedaan op de burgers om hun eigen stoep/straat sneeuw- en ijsvrij te houden en aandacht te schenken aan buurtbewoners die dit niet zelf kunnen. Tijdens de geldigheidsduur van het plan kunnen inwoners van Diemen op vertoon van hun legitimatiebewijs per huisaansluiting gratis één zak zout ophalen bij de gemeentewerf of bij het Sportcentrum Duran. Bij de zak zout wordt vanaf dit jaar een flyer uitgereikt met tips om zo effectief mogelijk te strooien.

6 Evaluatie

Nadat het strooiseizoen is afgelopen, wordt de uitvoering van de gladheidbestrijding geëvalueerd.

Aandachtspunten zijn:

- De strooiroutes.
- Meldingen en verzoeken.
- Problemen tijdens de uitvoering.
- Aanwezig materieel.
- Kosten uitvoering gladheidbestrijding.

De hieruit voortvloeiende aanpassingen kunnen zo nodig in de strooirouteoverzicht, het operationele plan voor intern gebruik en de actualisatie (elke vier jaar) van het gladheidbestrijdingsplan worden verwerkt.